

Likabehandlingsplan

I likabehandlingsplanen ingår skollagens krav på en årlig plan mot kränkande behandling och diskrimineringslagens krav på en likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier.

Stöde skola
Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Ansvarig: Johan Henriksson
Gäller från 2017-08-14 tom 2018-08-15

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
2. Syfte	3
3. Skolans vision och helhetsyn	3
4. Kartläggning	4
4.1 Hela skolan; F-9 och fritids	4
4.2 Förskoleklass:	7
4.3 Arbetslag 1-3:	8
4.4 Arbetslag 4-6:	10
4.5 Arbetslag 7-9:	12
4.6 Fritidshem:.....	14
5. Kompetensutvecklingsplan	15
6. Mål och åtgärder för det främjande arbetet kopplat till diskrimineringslag och skollag	15
7. Elevers medverkan	16
8. Vårdnadshavares kännedom	16
9. Kontaktpersoner	16
10. Rutiner vid akuta situationer	17
Bilaga 1: Rutiner vid kränkning - Stöde skolas likabehandlingsplan	18
Elev kränker elev.....	18
Vuxen kränker eller diskriminerar elev	18
Bilaga 2: Begreppens innebörd	19
Bilaga 3: Stöde skolas likabehandlingsplan - Ordningsregler	21

NOLLTOLERANS

1. Bakgrund

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera elever. Alla elever i Sundsvalls skolor skall känna sig trygga. All personal inom barn- och utbildningsförvaltningen har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Vi skall arbeta för att utveckla goda relationer och se till att varje elev skall känna sig sedd och bli tagen på allvar. Våra lärmiljöer skall upplevas som trygga och arbetar med trygghet och ansvar för en hälsofrämjande skola.

2. Syfte

Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

3. Skolans vision och helhetsyn

Det främjande arbetet för verksamhetens långsiktiga mål

Skolans långsiktiga mål är: ”En skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling där elever och personal känner sig trygga”. Stöde skola har en överskådlig Likabehandlingsplan med konkreta verksamhetsmål.

Skolans verksamhetsidé är: ”På Stöde skola utvecklas vi **tillsammans** för framtiden”

Kommunens mål är: ”Vi gör det goda livet möjligt” detta genom att skapa ”alltid bästa möte för fortsatt lärande”.

4. Kartläggning

4.1 Hela skolan; F-9 och fritids

Utifrån analyser och slutsatser från de olika verksamheterna redovisas här generella slutsatser därefter kommer de olika verksamheternas utvärderingar och nya mål. Avsikten är att vi skall arbeta mer systematiskt med frågor som berör eleverna i olika åldrar och verksamheter. Det skall även bli enklare att ta del av planen utifrån aktuell åldersgrupp.

4.1.1 Utvärdering av tidigare plan

Skolan har idag en likabehandlingsplan där alla verksamheter har specifika mål. I skolan sker ett systematiskt arbetsmiljöarbete där eleverna är delaktiga tillsammans med skyddsombuden. Skolledning har informerat och utbildat i kommunens rapporteringssystem LISA alla medarbetare är medveten om och kan göra dokumentation.

Delar av vårt kartläggningsmaterial

Trygghetsenkät (SKL) år 4-9, hälsosamtal från skolsköterska, tillbud och kränkningar som inkommit via LISA, underlag från klassråd, elevråd, fritidsråd samt skolråd (vårdnadshavare) samt skyddsombudens och elevskyddsombudens kartläggningar. Det finns även underlag från mentorer och kurator som samlats in systematiskt.

4.1.2 Slutsatser av årets kartläggning

Vikten av kommunikation mellan pedagog – elev och relation pedagog- elev är något som framkommit och där skolan ska bli bättre, även i det att eleverna har reellt inflytande över sin skolvardag planering och genomförande lektioner givetvis utifrån ålder och mognad. Eleverna upplever det otydligt i vad som förväntas av dem och vad de ska uppnå.

LISA återkopplas löpande på arbetslagen och EHT.

Nyanlända elever kan ha med sig trauman som ger stress och att det kan vara svårt att sortera om det som händer beror på skolsituationen eller trauman.

Motivation och valkompetens (SYV i vid bemärkelse) är ett utvecklingsområde för att elever, alla elever ska få gymnasiebehörighet.

4.1.3 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen

- I juni-18 har elevhälsoteam, arbetslagsledare och mentorer tillsammans med eleverna analyserat elevenkäten och tagit fram mål inför läsåret 18/19.
- I oktober -17 vet alla elever vem de skall tala med om de känner sig kränkta eller diskriminerade.
- Under läsåret 18/19 sker arbetet med likabehandlingsplanen systematiskt med elever, vårdnadshavare (skolråd), personal och skolledning.
- Alla verksamheter har 2-3 mål som är SMART (specifikt, mätbart ,accepterat(relevant), realistiskt, tidsbundet).

4.1.4 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen

- Likabehandling/nolltoleransfrågor ska vid behov tas upp på arbetslagsmöten men vara stående punkter på klassråden.
- All personal tar ansvar för *alla* elever, men tar extra mycket ansvar för sina mentorselever.
- Vi vidareutvecklar introduktionsklassens verksamhet med syfte att öka elevernas delaktighet i ordinarie undervisning.
- Gemensamma temaarbeten som bidrar till att öka gemenskap och sammanhållning på skolan.
- Vi har inga lärarlösa lektioner och eleverna har fasta placeringar i klassrummen. Vi är noga med att alla ska våga svara på en fråga även om man svarar fel. I början av lektionen berättar vi för våra elever vad lektionen innehåller och om våra elever vill gå på toaletten under lektionstid får de göra det. Vi strävar efter en mycket god arbetsro och ett accepterande klimat. När vi går in till varandra knackar vi på dörren.
- Vi äter pedagogiska måltider och skapar relationer till våra elever under dem.
- Vi pratar mycket om hur vi ska vara mot varandra, om hänsyn och vi har strategier för hur vi ska göra om elever inte följer detta. Vi kontaktar föräldrar eller rådgör med elevhälsoteamet. Goda relationer mellan pedagogerna i arbetslaget, som visar respekt mot varandra för att föregå med gott exempel. Vi hälsar god morgon till alla vi möter på morgonen. Vi hälsar alltid på våra elever i korridorerna.
- Vi individanpassar undervisningen och tar hänsyn till olika behov och förutsättningar. Vi förbereder våra elever inför varje bedömningstillfälle. Våra elever får påverka undervisningen till exempel genom att vara med och välja redovisningsform. De får visa sina kunskaper på olika sätt och genom olika uttrycksformer. Vi pratar om vad kränkningar innebär och vi vill att våra elever ska vara trygga med det sätt vi arbetar på när det gäller detta. Vi informerar eleverna om vilket stöd de kan få vid kränkning och vilka konsekvenser det ger till den elev som kränker.
- Vi har utvecklingssamtal med vårdnadshavare och elever och vi ringer och hör av oss via mejl till vårdnadshavare. Vi lärare pratar med varandra i arbetslaget och även över arbetslagsgränserna.
- Vi utmanar eleverna till att sträva högt och våga mer. Vi tydliggör mål, betygskriterier och kunskapskrav och vi kontaktar hemmen om eleverna inte sköter sitt arbete. Vi visar att vi bryr oss om och vi förväntar oss att våra elever ska lyckas.
- I det dagliga arbetet samtalar vi och utvärderar med eleverna, om hur tryggheten och studieron upplevs så att vi snabbt kan göra trygghetsfrämjande åtgärder. Eleverna får göra sin röst hörd på elevråd och klassråd.

4.1.5 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen

- Alla elever på Stöde skola skall ha en bestämd plats. Ingen skall behöva fundera vem jag skall sitta med eller arbeta med. Läraren är ansvarig hur fördelning görs där eleverna kan vara delaktiga.
- Vuxna skall finnas vid raster och i anslutning till skolskjutsar efter ålder och mognad. Alltid i de tidigare åren.
- Rektor leder arbetet med dokumentation av kränkingsanmälningar ("LISA"). Dessa tas regelbundet upp i arbetslagen och analyseras av elevhälsoteamet med syfte att upptäcka och åtgärda brister i skolmiljön.
- Vid kränkningar tar elevhälsan över tidigare trygghetsteamets arbete samt ansvarar för samverkan mellan arbetslag och verksamheter. Arbetslagen har ett större ansvar för arbetet med eleverna inom deras årskurser.
- Alla klasser ska under läsåret gå igenom diskrimineringsgrunderna, förslagsvis enligt en gemensam planering på mentorstid. Vid temaarbeten ser vi till att arbeta med passande diskrimineringsgrund. Elevhälsoteamet kan ge förslag på aktiviteter/filmer.
- Vi har materialet DATE till stöd vid Likabehandlingsarbete.

4.1.6 Handlingsplan för utvärdering utifrån kartläggningen

Mål: Varje verksamhet och arbetslag har konkreta mål som arbetats med och kan följas upp.

Insats: Uppföljning

Hur: Rektor följer upp med arbetslagsledare samt andra ansvariga om målen är nådda samt analyserar resultatet. Fortsatt arbete sker i arbetslagen. Resultatet tas med i arbetet inför höstterminen -18.

När: Klart juni- 18

Ansvarig: Rektor tillsammans med arbetslagsledare

Mål: Skolrådet är delaktiga utvärderingen av elevenkäten.

Insats: Fortsatt bearbetning med uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen

Hur: Elevenkätens resultat presenteras och analyseras. Dialog kring fortsatt arbete och förslag lämnas på målområden.

När: April -18

Ansvarig: Rektor och skolråd

4.2 Förskoleklass:

4.2.1 Utvärdering av tidigare plan

Trivselenkäten visar i stora drag att barnen är trygga på skolan och med personalen, vi har fått väldigt få ledsna munnar. Det händer att barn gör dumma saker mot varandra och detta är något vi jobbar aktivt med /mot under hela läsåret. Men vi upplever att klimatet i barngrupperna har blivit hårdare, barnen visar överlag lite hänsyn till varandra, mot personalen och mot våra miljöer.

4.2.1 Slutsatser från kartläggning

Vi behöver jobba mer mot förmågan att skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt.

4.2.3 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen

- Ny trivselenkät görs med den nya barngruppen och utifrån den utformas ett likabehandlingsmål.

4.2.4 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen

Vi berättar att vi har en Likabehandlingsplan och går igenom Stöde skolas ordningsregler i samband med skolstarten. Vi skapar goda relationer med barnen så de känner sig trygga att söka upp oss om de behöver hjälp med något eller om något har hänt. Vi satsar på gruppstärkande lekar för att stärka sammanhållningen i gruppen. Vi är noga med att alla benämns med namn, både om man är här och när man är sjuk eller ledig. Vi uppmanar barnen att ta hjälp av varandra om de behöver. Ingen kan allt men alla kan något. Vi frågar barnen hur dagen i förskoleklass har varit så ofta vi hinner med.

Elevernas delaktighet:

Genom att använda pedagogisk dokumentation i vårt dagliga arbete kan vi ta del av barnens intresse och erfarenheter.

4.2.5 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen

Alla har sin egen plats på samlingsen och i matsalen så de känner sig trygga när de kommer dit och ingen kan bli bortvald.

4.2.6 Handlingsplan utifrån kartläggningen

Insatser för att nå målen: Läsårets mål formuleras i oktober när pedagogerna lärt känna barngruppen och tagit del av trivselenkätens resultat.

Hur: Trivselenkät som barnet gör hemma tillsammans med sina föräldrar som tar med den till utvecklingssamtalet.

När: v.45

Ansvarig: Maria Brandström Edlund tillsammans med Anna-Carin H, Britt-Inger S och Kerstin J

Utvärderas (när, vem): Juni- 18, Maria B.E, Anna-Carin H, Britt-Inger S och Kerstin J.

4.3 Arbetslag 1-3:

4.3.1 Utvärdering av tidigare plan

Utifrån kartläggningen skulle vi arbeta med att tydliggöra kunskapsmålen och identifiera otrygga miljöer för eleverna. Vi har under året arbetat med kunskapsträdet, där målen finns nedskrivna och tydliggjorda med bildstöd. Eleverna har fått markera platser på en karta över skolområdet, där de kände sig mindre trygga. Utifrån detta resultat har vi åtgärdat de punkter som kommit upp som otrygga, vilket medfört att eleverna numera känner större trygghet. Vi anser att vi nått detta genom att fritidspersonal är knutna till klasser och på så vis kan följa eleverna under hela skoldagen. Förskoleklasspersonal är dessutom med på våra arbetslagsmöten. Vi försöker också att alltid ha varselvästar på oss när vi är rastvärdar, för att göra oss vuxna mer synliga för eleverna. Vidare arbetar vi med likabehandlingsplanen på klassråden för att förklara och tydliggöra vad denna innebär i praktiken.

4.3.2 Slutsatser från kartläggning

Utifrån att det saknades trygghetsenkät för år 1-2 gjorde vi en enkät med enklare frågeställningar. Dessutom har vi arbetat vidare med det som kommit upp på klassråd/elevråd och som upplevs som otryggt, ofta lite mer aktuella händelser. För att få eleverna att lära känna varandra och för att få en lugnare miljö i matsalen har vi blandat elever från årskurserna 1 – 3. Vi anser att det blivit bättre, men vi behöver ändå tänka efter och se över antal bord och placeringar en gång till. I årskurs 3 har vi haft kill/tjejsnack för att reda ut konflikter och stärka gruppen.

4.3.3 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen:

- Att alla elever i klasserna ska kunna arbeta och leka tillsammans på lika villkor.
- Alla elever ska känna till kunskapsmålen.
- Att alla elever ska känna trygghet både ute och inne i skolan.

4.3.4 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggning:

Vi skapar trygghet genom dagliga rutiner och tydliga regler i klassrummen. Vi vuxna ser, lyssnar på och respekterar alla elever och deras åsikter genom t ex klassråd och elevråd. Vi ska hålla kunskapsträdet levande i undervisningen och fortsätta att utveckla det så att eleverna vet vad som krävs för att nå kunskapsmålen. Vi arbetar för att alla ska utveckla sin tro på sig själva genom kontinuerlig feedback till eleverna. Vi vuxna finns nära eleverna under hela skoldagen, genom att vi är rastvärdar och har pedagogiska måltider. Vi har höga förväntningar både inom kollegiet och på våra elever i hur vi bemöter och tilltalar varandra. Vi strävar efter att skapa goda relationer.

Elevernas delaktighet

Vi lyfter innehållet i likabehandlingsplanen på klassråd/elevråd och eleverna får vara delaktiga i att skapa klassregler. Eleverna i årskurs 3 har varit delaktiga genom att fylla i den kommunala trygghetsenkäten.

4.3.5 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggning:

För elever med särskilda behov finns resurspersoner som stöd för att öka tryggheten både för dem och andra elever. Morgonmöten för personalen och klassgenomgångar underlättar det förebyggande arbetet. Vi behöver se till så att några i personalen kan gå till klasserna och möta eleverna i korridorerna innan skoldagens början, för att få en lugnare start på skoldagen.

4.3.6 Handlingsplan

Insatser för att nå målen: Enkät, sociogram, ständigt pågående insatser.

Hur:

Vecka 43 genomför arbetslag 1-3 den enklare trygghetsenkäten med samtliga elever. Mentor genomför enkäten i sin klass. Gemensam analys och utvärdering i arb.laget sker vid höstterminens slut/vårterminens start.

Vi gör tre sociogram: Ett i början av terminen, ytterligare ett i slutet på höstterminen samt ett tredje i slutet på vårterminen.

Mentor ansvarar för genomförande och utvärdering. Uppföljning sker terminsvis.

Samarbetslekar, värderingsövningar, jag-stärkande övningar, hemlig kompis. Mentor ansvarar för detta och gör utvärdering kontinuerligt.

När: Vecka 40 reviderar arbetsledaren trygghetsenkäten och vecka 43 genomför klasslärare enkäten med eleverna.

Ansvarig: Eva Högbom, arbetslagsledare

Utvärderas (när, vem): Enkäten utvärderas innan jullovet och sociogrammet utvärderas i arbetslaget direkt efter genomförandet.

4.4 Arbetslag 4-6:

4.4.1 Utvärdering av tidigare plan

Arbetslag 4-6 har genomfört en enkät under vt-17 om elevernas trygghet och kunskap om likabehandlingsplanen.

4.4.2 Slutsatser från kartläggning

Enligt trygghetsenkäten har tryggheten i 4-6:an förbättrats något jämfört med föregående år (ca 5 %). Vi drar följande slutsatser: Rastvärdar ger positivt resultat. Någon trygghetsfrämjande åtgärd behöver sättas in vid busshållplatsen. Tryggheten på nätet har förbättrats under skoltid men försämrats under fritid. Fotoförbudet under skoltiden tror vi har inverkat på det positiva resultatet.

4.4.3 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen

- Alla elever i årskurs 4-6 ska känna sig trygga i skolans korridorer.
- Alla elever i årskurs 4-6 ska ha kunskap om likabehandlingsplanen.
- Förbättra elevernas studiero i klassrummet.

4.4.4 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen

Vi ska aktivt arbeta för att vi alla respekterar varandra och ger varandra studiero. Vi pratar om trygghetsfrågor på våra klassråd och i den dagliga verksamheten.

Vi ska fortsätta med olika trygghetsfrämjande aktiviteter. Ht -17 kommer att inledas med olika gemensamma aktiviteter så eleverna lär känna varandra. Dels genom att alla elever på Stöde skola kommer att delta i skolgårdslekar där eleverna är indelade i grupper och får samarbeta på olika sätt med elever från andra klasser, dels genom gruppstärkande aktiviteter i respektive klass.

Vi ska genomföra en enkät med eleverna om hur tryggheten upplevs i just korridorerna. Enkäten ska genomföras vårterminen 2018.

Elevernas delaktighet:

I det dagliga arbetet så diskuterar vi med eleverna. Vi gör enkäter och planerar för att vi ska ha utvärderingsfrågor varje månad om hur tryggheten och studieron har varit så att vi snabbt kan göra trygghetsfrämjande åtgärder. Eleverna får göra sin röst hörd på elevråd och klassråd.

4.4.5 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen

Vi har rastvärdar ute under elevernas alla raster. Rastvärdarna bär reflexväst för att synas. Vi försöker att se eleverna på rasterna genom att hinna prata med dem och skapa relationer med dem.

Vi lärare rör oss i korridorer och på andra platser även utöver våra rastvakter. Vi arbetar efter att ”alla elever är allas barn”, vi hjälper våra elever oavsett vilken klass de går i. Om det händer något på rasten vet eleverna att de även kan komma till personalrummet. Vi har skolgårdsgränser som skapar trygghet.

Vi ska följa upp arbetet genom att ge våra elever en enkät om hur deras situation i skolan ser ut i slutet av terminen som ligger till grund för nästa års likabehandlingsplan.

4.4.6 Handlingsplan utifrån kartläggning

Insatser för att nå målen: Enkät, information

Hur:

Mentorerna går igenom diskrimineringsgrunderna med eleverna.

Mentorerna gör en ny enkät med klassen varje månad om hur tryggheten och studieron har varit så att vi snabbt kan göra trygghetsfrämjande åtgärder.

När:

Enkäten ska genomföras varje månad med början v. 38.

Ansvarig: Stig Eriksson, arbetslagsledare har huvudansvaret. Varje mentor samlar in enkätsvaren i respektive klass.

Utvärderas (när, vem): Uppföljning av enkäterna görs på närmast följande arbetslagskonferens. Utvärdering av arbetet med månadsvisa elevenkäter görs i juni-18. Ansvarig är Stig tillsammans med arbetslaget.

4.5 Arbetslag 7-9:

4.5.1 Utvärdering av tidigare plan

År 7 gjorde en enkät kring nätanvändande ht-16, den visade att över 90% upplever att de aldrig blivit kränkta på nätet. I samma enkät tycker 85% av eleverna att vi pedagoger är medelmåttligt pålästa på aktuella sociala medier. Vi fortsätter att försöka hålla oss informerade om vad som är aktuellt bland våra elever. Vårt mål med att 100% av eleverna skulle känna sig trygga på nätet kan vi tyvärr inte följa upp, då den tänkta enkäten kring detta uteblev på grund av att den helt enkelt föll i glömska. Dock kan vi konstatera att vi inte haft några tillbud som är kopplade till nätet eller sociala medier under året. Vi har arbetat med nytt material kring nätkärlek, bland annat Medierådets material kring bilders makt och källkritik. År 9 har under haft besök från bibliotekspersonal som haft en föreläsning om källkritik och sökteknik. Vi hade i samband med ”kärleksveckan” en mobilfri dag där över 60% av våra elever upplevde sig vara mer sociala med varandra utan mobil, framförallt under rasterna. Dock upplevde endast 20% att detta var en god idé med en mobilfri dag.

Vi har visat upp vårt arbete kring nätkärlek i samband med ett Öppet hus under ht-16. Tyvärr fick vi ej hit den föreläsare vi önskade i temat nätkärlek, men detta är något vi skulle vilja få till i framtiden.

4.5.2 Slutsatser från kartläggning

Då vi, elever och pedagoger, tittar på den senaste trygghetsenkäten som gjordes ht-16 kan vi se följande mönster:

Elevrådet ser:

Stärka elevernas självbild och självförtroende genom att ge individuella arbetsområden är viktigt.

Killar och tjejer behöver behandlas lika.

Många vill ha mer varierade lektioner samt mer praktiskt arbete.

Elevinflytande är viktigt för eleverna.

Pedagogerna ser:

Vi kan se att vi lyfter kunskapskraven bra.

Vi kan se att våra elever känner en viss stress kring skolarbetet.

En grupp i år 7 saknar stimulans.

På grund av oro i år 8 (år 9 lå17/18) har klassen jobbat extra med trivsel och arbetsro, de har framförallt arbetat med tema ”Respekt”. Vi har bland annat haft extra möte med elever och föräldrar, temadag med rollspel tillsammans med Skapande skola. Terminen avslutades med en extra kartläggning på vad eleverna anser att arbetet gett. Denna utvärdering visade att ca 70% tycker att det blev bättre arbetsro i klassen efter mötet. Ca 60 % var nöjda med arbetet som gjordes med Skapande skola. Ca 60% tycker att lärarna lyssnar mer på dem. Ca 90 % uppger att de trivs i klassen.

Enligt de LISA-anmälningar som gjorts är raster och korridorer platser där det sker kränkningar. Det är viktigt att fortsätta med rastvärdar.

4.5.3 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen

- Förbättra mottagandet av nya elever. Alla nya elever ska känna sig välkomna och trygga i sina klasser och på skolan.

4.5.4 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen

De dagliga mentorssamlingarna stärker klasserna. Många vuxna finns ute i verksamheten, till exempel, bussvärdar, rastvärdar, pedagogisk lunch som stärker tryggheten. Hemklassrum med fasta platser för

alla elever. Lärarna bestämmer studiegrupper. Vi tänker på hur vi bemöter våra elever, vi försöker se alla varje dag, vi lyssnar på eleverna och vi har höga förväntningar på dem.

4.5.5 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen

Utifrån de LISA-anmälningar som kommit in under året samt de iakttagelser som vi pedagoger gör varje dag, ser vi att nya elever på skolan ofta kan ha svårt att komma in i sina nya klasser. Vi har också tidigare intervjuer från 2015 som stödjer vår upplevelse.

Vi fortsätter med de gruppstärkande aktiviteterna vi gör kontinuerligt, som till exempel, friluftsdagar, Nobelmiddag, relationsbyggande utflykter och resor. Vi använder ”DATE-materialet” men försöker också hitta annat material kring ämnena integration och värdegrund.

För att minska kränkningar, otrygghet och utanförskap, upprättar vi tillsammans med eleverna en handlingsplan för hur vi tar emot nya elever. I denna handlingsplan ingår en fadderverksamhet. Vi utvärderar detta genom samtal/enkäter med de kommande faddrarna samt de nya eleverna.

4.5.6 Handlingsplan utifrån kartläggning

Insatser för att nå målen: Se nedan

Hur: Se nedan

När: Se nedan

Ansvarig: Se nedan

<u>Insats:</u>	<u>När:</u>	<u>Ansvariga:</u>
Upptaktsdag	25/8	Anette (arbetslaget)
Handlingsplan	30/9	Peter
Fadderverksamhet	30/9	Mentorer
Utbildning av faddrar	30/9	Eva Pålsson
Gruppstärkande aktiviteter	löpande	Anette (arbetslaget)
Material – Integration/värdegrund	kontinuerligt	Ulrika och Nina

Utvärderas (när, vem): Samtal/ enkäter i maj/juni 2018. Sofia ansvarig för samtalen, Peter för enkäter.

4.6 Fritidshem:

4.6.1 Utvärdering av tidigare plan

Personalen har fått ta del av trestegsmodellen som är tänkt att användas när det blir konflikter mellan elever. Under läsåret har modellen sporadiskt använts.

4.6.2 Slutsatser av årets kartläggning

Ingen trivselenkät har gjorts i Fritidshemmet under läsåret 16/17.

4.6.3 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen (max 3 st)

Målet är att kartlägga miljöerna på fritidshemmet utifrån ett trygghetsperspektiv. Tanken är att vara klar med kartläggningen i november. När kartläggningen är färdig ska vi göra en analys och sätta in insatser utifrån resultatet.

4.6.4 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen

Vi jobbar med allas lika värde i samband med FN-dagen. Vi samtalar då med barnen om olikheter och värdet med att vara olika.

Vi jobbar aktivt för att alla ska ha någon att leka med och att ingen ska känna sig utanför. Som en del av detta arbete har vi ett ”kompishjärta” på väggen utomhus, där barnen kan ställa sig om de inte har någon att leka med. Då kan andra barn eller pedagoger upptäcka att barnet behöver stöd i att hitta en lekkamrat.

Elevernas delaktighet: Vi har kontinuerligt fritidsråd där barnen har chans att uttrycka sina åsikter och önskemål.

4.6.5 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen

Vi har nolltolerans när det gäller slag och sparkar mot varandra, vi tillåter inte heller att man säger fula ord eller gör ”negativa gester” till varandra.

4.6.6 Handlingsplan utifrån kartläggning

Insatser för att nå målen (tex. enkäter, samtal): Enkät

Hur: Enkät till alla fritidselever

När: Senast v.44

Ansvarig: AnnCatrin B (fritids F-1) och Anna E (fritids 2-6) tillsammans med Anna N, Britt-Inger E och Marie S.

Utvärderas (när, vem): Sammanställs i november och utvärderas i december. Ansvariga utvärderar.

5. Kompetensutvecklingsplan

Fortsatt repetition av rapporteringssystemet LISA. FPL - Främjande Pedagogisk Lärmiljö, arbetar med tillgänglig lärmiljö både fysisk, pedagogiska och social. Extra anpassningar för att göra undervisningen och lärmiljön mer tillgänglig för eleven. Planering och genomförande av undervisningen. SYV i vid bemärkelse så att arbete med motivation och valkompetens, blir ett naturligt inslag i undervisningen i alla åldrar och i skolans alla verksamheter.

Tydlig fortsatt prioritering på att utveckla språk då det är nära sammankopplat med kunskapsutveckling och sociala relationer. Digital kompetens för att få en utökad likvärdighet och anpassning i lärmiljöerna samt möjlighet att följa upp både undervisning och uppsatta mål.

6. Mål och åtgärder för det främjande arbetet kopplat till diskrimineringslag och skollag

Alla elever och all personal är lika mycket värda och behandlas lika oavsett kön. Vi ska inte tillägna elever egenskaper utifrån deras kön. Vi behöver tänka bortom gamla könsroller och ha detta i åtanke i allt vi gör. I skolområdet håller ett genusprojekt på att starta upp. En genusgrupp har bildats i skolområdet.

Alla elever och all personal, oavsett etnisk tillhörighet, ska visas samma respekt. Utveckla introduktionsklassens verksamhet med syfte att öka elevernas delaktighet i ordinarie undervisning. Vi måste ge eleverna kunskap och förståelse om varför människor flyr. Kränkningar bottnar ofta i osäkerhet och okunskap. Vi måste lyfta och ta reda på fakta om olika etniska grupper, upplysa om och skapa förståelse för människor som flyr från sina hemländer. Det är också självklart att all personal på skolan föregår med gott exempel när vi talar om, och möter, människor med annan etnisk tillhörighet.

Alla elever och all personal ska ges samma förutsättningar oavsett religiös trosuppfattning. Förutom att vi uppmärksammar kristna högtider och traditioner bör vi i skolan även ta upp högtider från andra religioner. Vi kan sätta upp en högtidskalender t.ex. i matsalen, där alla religioners högtider finns med.

Vår skolmiljö utformas på ett sådant sätt att all vår verksamhet är tillgänglig för alla oavsett funktionsnedsättning. Vi ska på ett naturligt sätt belysa olika funktionshinder och fokusera på vilka möjligheter människor med funktionshinder kan ha. Vi bör även betona att det både finns synliga och dolda funktionshinder. Skolans personal bör alltid fundera över vilka alternativa hjälpmedel och anpassningar en elev med en funktionsnedsättning behöver istället för att se det som ett hinder.

Alla elever och all personal är lika mycket värda och behandlas lika oavsett sexuell läggning. Det är viktigt att vi pratar om att dagens familjesammansättningar kan se olika ut. Vi är uppmärksamma på om någon elev blir retad på grund av sina fritidssysselsättningar, yrkesdrömmar eller trakasserier där elever t.ex. utsätts för ryktesspridning som är kopplade till kön. Vi bör ibland välja att arbeta med böcker och filmer som tar upp fördomar kring olika sexuella läggningar, t ex. *Sandor/Ida*.

Alla elever och all personal är lika mycket värda och behandlas lika oavsett könsidentitet eller könsuttryck. Alla människor har könsidentitet och könsuttryck. Skyddet blir extra viktigt för elever med en könsidentitet eller ett könsuttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från könsnormen, exempelvis intersexuella (diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med sexuell läggning). Det är viktigt att vi är uppmärksamma så att alla elever oavsett klädsel, smink mm inte utsätts för kränkande behandling.

Alla elever och personal är lika mycket värda och behandlas lika oavsett ålder. Det är viktigt vi är uppmärksamma så att elever som är äldre eller yngre än sina klasskamrater inte blir retade. Vi fortsätter ha gemensamma aktiviteter med åldersblandade grupper.

7. Elevers medverkan

Likabehandling- och nolltoleransfrågor lyfts regelbundet av klasslärare och mentorer i klasserna och är stående punkter på klassråden. Från klassråd kan frågor lyftas till elevråd. Det finns elevskyddsombud på skolan som är mycket aktiva i arbetsmiljöarbetet.

Vid varje läsårstarts görs en genomgång av planen tillsammans med eleverna där även ordningsreglerna tas upp. Ordningsreglerna på skolan är utarbetade med inflytande av eleverna.

Eleverna i år 3-9 har svarat på en elevenkät som följts upp av eleverna, personal och elevråd. Uppföljning har även skett i några elevgrupper vilket framöver skall följas upp i samtliga grupper med sin ansvarslärare.

8. Vårdnadshavares kännedom

Likabehandlingsplanen lyfts i Skolrådet minst 1 gång/år.

Likabehandlingsplanen finns tillgänglig på Skolan på webben och kommunens hemsida.

9. Kontaktpersoner

- **Rektor:** Johan Henriksson 060 - 65 833 22
- **Biträdande rektor:** Kristina Berglund 073 - 274 59 50
- **Skolsköterska:** Cecilia Holmlund 060 - 658 33 27, 070 - 388 61 17
- **Speciallärare:** Helena Söderqvist 060 - 658 33 20
- **Skolkurator:** Diana Nordlander 070 - 191 91 30

10. Rutiner vid akuta situationer

Varje vuxen som upptäcker eller får kännedom om trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling är skyldig att agera. Den vuxne ska agera utifrån elevens *upplevelse* och ej lägga in någon värdering. Eleven ska tas på allvar när den berättar att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling i någon form. Den vuxne följer upp händelsen. Om händelsen inte är av kränkande karaktär genomförs ett konfliktsamtal där man utreder situationen. Vem som leder detta samtal bestäms från fall till fall.

Om händelsen är kränkande kontaktas föräldrar och en anmälan om kränkande behandling skrivs. Elevhälsoteamet (där rektor ingår) kontaktas. EHT har en dialog om vilka som ska utreda händelsen. EHT ansvarar för att åtgärder vidtas för att förhindra fortsatt kränkning. Kränkningar som registreras i LISA ansvarar rektor för att skolområdeschefen blir informerad.

- 1) Vuxen agerar omedelbart och följer upp händelsen
- 2) Vuxen kontaktar rektor samma dag
- 3) Vårdnadshavare kontaktas samma dag av vuxen (mentor, rektor eller annan lämplig vuxen)
- 4) Vuxen skriver en "LISA" (digital anmälan på Inloggad)
- 5) Rektor tar med sig ärendet till Elevhälsoteamet
- 6) Rektor anmäler och informerar om åtgärd till skolområdeschefen

Vid behov kan rektor begära stöd av centrala elevhälsan.

Skolan har särskilda handlingsplaner för extraordinära händelser eller krissituationer.

I en akut händelse där skolledning inte kan nås söks verksamhetschef Urban Åström via kommunens växel 060-19 10 00. Där kan även andra inom Barn- och utbildningsförvaltningen sökas.

Bilaga 1: Rutiner vid kränkning - Stöde skolas likabehandlingsplan

Elev kränker elev

Utreda, åtgärda och dokumentera

- Vid upptäckt eller kännedom av kränkning hanteras det av den vuxne (klassläraren/mentorn/annan personal) på plats.
- Kontakt med mentor/klasslärare/ordinarie personal tas alltid.
- Mentor/klasslärare/ordinarie sitter ner tillsammans med elev(er).
- Om händelsen är av enstaka karaktär och man inte anser att det föreligger misstanke om mobbning, kränkande behandling eller trakasserier dokumenteras detta i LISA därefter avslutas ärendet. Vårdnadshavare informeras vi behov.
- Vid misstanke om mobbning, kränkande behandling eller trakasserier startas en utredning. Rektor informeras. Om läraren behöver stöd kontaktas elevhälsan. LISA skrivs.
- När behovet finns att samtidigt prata med flera elever samarbetar pedagoger med elevhälsan för samtal med de inblandade. De vuxna säkerställer att kränkningarna upphör omedelbart. Mentor eller annan ordinarie personal tar kontakt med den kränktes vårdnadshavare och med vårdnadshavare till de som kränkt.
- Information till berörd personal på skolan om vad som hänt och vilka som behöver hållas under uppsikt.
- Mentor eller elevhälsan genomför uppföljningssamtal.
- Reflektionssamtal med elever om den aktuella händelsen i syfte att medvetandegöra allas ansvar att förhindra kränkande handlingar.
- Vid grövre fall görs anmälan till polisen, som för minderåriga elever skickar ärendet vidare till socialtjänsten. Det som är olagligt i samhället är också olagligt i skolan.

Vuxen kränker eller diskriminerar elev

Utreda, åtgärda och dokumentera

- Den kränkte eller någon annan tar kontakt med rektor som utreder.
- Rektor tar omedelbart ett samtal med den vuxne som kränkt eleven. Kränkningar skall upphöra omedelbart!
- Samtal med rektor, elev och vuxen.
- Kontakt med den kränktes vårdnadshavare. Facklig representant meddelas angående den vuxne.
- Rektor genomför uppföljningssamtal med eleven och den vuxne separat.
- Vid grövre fall görs anmälan till polisen samt HR-chef kontaktas.

Bilaga 2: Begreppens innebörd

Definitioner och begrepp

- **Tillgänglighet**

Tillgänglighet i skolan handlar inte bara om den fysiska tillgängligheten utan även om den pedagogiska. Det handlar om att se alternativ för att stärka elevers delaktighet. Den pedagogiska tillgängligheten ökar när pedagogen använder alternativa verktyg, anpassade läromedel och hjälpmedel. Att ha flexibla pedagogiska strategier och positiva attityder till elevers olika villkor gynnar tillgängligheten.

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i förskolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I förskolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Förskolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn

har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning

innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning**

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshinderande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Förskolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om

- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband

med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

Bilaga 3: Stöde skolas likabehandlingsplan - Ordningsregler

Stöde skolas ordningsregler

Ordningsreglerna syftar till att ge alla elever en studiemiljö som präglas av trygghet och arbetsro. Detta för att uppnå skolans huvudmål, att ge alla elever en grund för att kunna klara framtida studier och yrkesliv.

Våra ordningsregler

Vi bidrar till att skapa **trygghet för alla**, både socialt och i lärandet.

Elever och personal skapar goda förutsättningar genom att komma i tid, ha med sig arbetsmaterial samt visa hänsyn mot varandra. Personalen skapar goda förutsättningar genom att tydliggöra de mål och förväntningar som ställs på eleverna, samt vid behov se till att trygghet och arbetsro upprätthålls.

Respektive lärare avgör om/hur mobiltelefon får användas (tas med) på lektionen. Stör telefonen eleven eller kamrater skall de ej tillåtas.

Det är inte tillåtet vid något tillfälle under dagen fotografera på skolans område om inte ansvarig lärare har gett tillåtelse.

Vid felaktig användning efter uppmaning beslagtas telefonen och lämnas tillbaka efter lektionen. Sker det upprepat kan vårdnadshavare hämta telefonen hos rektor.

Elever får endast lämna skolans område under skoltid efter att först ha kommit överens om detta med mentor eller annan lärare. Detta för att skolan har ett ansvar för eleven under hela skoldagen.

Vi arbetar för att skapa lärmiljöer som bidrar till allas **lust och motivation**.

Med det menas till exempel att hålla rent och snyggt omkring sig samt vara rädd om skolans material – bland annat möbler, labbutrustning och litteratur.

Cykel, moped och EPA-traktor får ej köras under skoltid.

Rökning och snusning är förbjudet på skolans område.

Självklart gäller svensk lag inom skolans område såväl som i resten av samhället. Det innebär bland annat att det gäller förbud mot stöld, misshandel, farliga föremål (kniv, soft airgun), diskriminering, kränkande behandling och hot.

Om dessa regler inte följs kommer följande åtgärder att vidtas:

Samtal med berörd elev

Samtal eller information till vårdnadshavare

Samtal med elev och vårdnadshavare tillsammans med mentor eller annan personal på skolan.

Elevkonferens med elev, vårdnadshavare, mentor, rektor och en eller flera ur elevhälsoteamet